

Skötsel av utemiljöer

Ämnet skötsel av utemiljöer behandlar underhåll och skötsel av utemiljöer som parker, bostadsgårdar och friluftsområden. Ämnet omfattar skötselplaner, teknikanvändning och miljöhänsyn.

Ämnets syfte

Undervisningen i ämnet skötsel av utemiljöer ska syfta till att eleverna utvecklar förmåga att sköta utemiljöer på ett yrkesmässigt sätt utifrån biologiska faktorer och kvalitetskrav. Undervisningen ska leda till att eleverna utvecklar kunskaper om olika utemiljöer samt om deras funktion och användning. Den ska också leda till att eleverna utvecklar förmåga att sköta växter med hänsyn till växternas funktion, utseende och skötselbehov samt att sköta och underhålla växtbäddar, grönytor, hårdgjorda ytor och parkutrustning. I undervisningen ska eleverna ges möjlighet att utveckla kunskaper om skötselplaner och om hur de används.

Undervisningen ska bidra till att eleverna utvecklar förståelse av de gröna miljöernas rekreationsvärden och biologiska värden samt kunskaper om växternas funktion och estetiska uttryck. Undervisningen ska därigenom leda till att eleverna utvecklar förmåga att sköta utemiljöer med hänsyn till dessa värden samt kunskaper om hur olika skötselåtgärder kan bidra till att främja biologisk mångfald. Vidare ska eleverna ges möjlighet att utveckla förmåga att bedöma resultat av och kvalitet på genomfört arbete.

Undervisningen ska bidra till att eleverna utvecklar förmåga att utföra skötselåtgärder med hantverksmässiga metoder samt med hjälp av teknisk utrustning. Eleverna ska därför ges möjlighet att utveckla förmåga att välja, använda och vårda handredskap och trädgårdsteknisk utrustning. Undervisningen ska också leda till att eleverna utvecklar förmåga att arbeta på ett ergonomisk och säkert sätt samt med hänsyn till miljön.

Praktiskt arbete, fältstudier samt ett undersökande och problemlösande arbetssätt ska ingå i undervisningen. Eleverna ska också ges möjlighet att reflektera över och kommunicera med andra om en anläggnings estetiska uttryck, växternas utveckling och kvalitet samt resultatet av genomfört arbete.

Undervisningen i ämnet skötsel av utemiljöer ska ge eleverna förutsättningar att utveckla följande:

- Kunskaper om olika utemiljöer och deras funktioner.
- Förmåga att utföra arbetsuppgifter inom underhåll och skötsel av utemiljöer på ett säkert sätt.
- Förmåga att hantera utrustning inom skötsel av utemiljöer.

Nivåer i ämnet skötsel av utemiljöer

- Nivå 1, 100 poäng.

- Nivå 2, 200 poäng, som bygger på nivå 1.

Nivå 1, 100 poäng

Nivåkod: SKOE1N0

Centralt innehåll

Undervisningen i ämnet skötsel av utemiljöer på nivå 1 ska behandla följande centrala innehåll:

- Utemiljöns funktion för olika brukargrupper. Anpassning av skötselåtgärder efter utemiljöns funktion.
- Hur olika skötselåtgärder påverkar växters utveckling och tillväxt.
- Läsning och tolkning av skötselplaner.
- Underhåll och skötsel av gräsytor, till exempel klippning, vattning och gödsling.
- Underhåll och skötsel av planteringsytor, till exempel ogräsbekämpning och putsning av rabatter.
- Underhåll och skötsel av hårdgjorda ytor, till exempel sopning, ogräsbekämpning och rengöring av ytor.
- Underhåll och skötsel av parkutrustning, till exempel parkbänkar, trädäck och odlingslådor.
- Snö- och halkbekämpning.
- Användning och skötsel av handredskap, verktyg och teknisk utrustning.
- Säkerhet, ergonomi och arbetsmiljö i samband med underhåll och skötsel av utemiljöer.
- Lagar och andra bestämmelser inom området, till exempel miljölagstiftning och säkerhetsbestämmelser.

Nivå 2, 200 poäng

Nivåkod: SKOE2N0

Centralt innehåll

Undervisningen i ämnet skötsel av utemiljöer på nivå 2 ska behandla följande centrala innehåll:

- Olika typer av växter, till exempel rumsbildande, marktäckande och säsongsbetonade växter. Anpassning av skötselåtgärder utifrån utemiljöns funktion och naturvärden.
- Skötselåtgärder som främjar biologisk mångfald.
- Skötselåtgärdernas biologiska påverkan på växter. Anpassning efter växternas biologi.
- Grundprinciperna för beskärning av växter samt beskärningstidpunkt.
- Hygien och rutiner för att hindra smittspridning i samband med beskärning av växter.
- Läsning och användning av skötselplaner.

- Underhåll och skötsel av gräsytor, till exempel kantskärning, vertikalskärning och toppdressning.
- Underhåll och skötsel av planteringsytor, till exempel jordförbättring och plantering.
- Beskärning av buskar och häckar.
- Skötsel av hårdgjorda ytor med manuella och mekaniska metoder.
- Underhåll av stenbeläggningar och grusgångar.
- Underhåll och skötsel av parkutrustning, till exempel lekutrustning, pergolor och staket.
- Användning och skötsel av aktuella handredskap, verktyg och teknisk utrustning.
- Säkerhet, ergonomi och arbetsmiljö i samband med underhåll och skötsel av utemiljöer.
- Lagar och andra bestämmelser inom området, till exempel miljölagstiftning samt säkerhetsbestämmelser.

Betygskriterier

Av 18 kap. 23 § andra stycket och 20 kap. 37 § andra stycket skollagen (2010:800) följer att läraren vid betygssättningen i ett ämne ska göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper på den aktuella nivån i ämnet i förhållande till de betygskriterier som gäller för ämnet som helhet och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper. Samtliga kriterier för betyget E ska dock vara uppfyllda för att eleven ska kunna få ett godkänt betyg.

Betyget E

Eleven redogör **mycket enkelt** för olika utemiljöer och hur de används.

Eleven utför arbetsmoment inom underhåll och skötsel av utemiljöer på ett **delvis fungerande** sätt. Eleven arbetar på ett säkert sätt.

Eleven hanterar utrustning för skötsel av utemiljöer med **visst** handlag.

Betyget D

Elevens kunskaper bedöms sammantaget vara mellan C och E.

Betyget C

Eleven redogör **enkelt** för olika utemiljöer och hur de används.

Eleven utför arbetsmoment inom underhåll och skötsel av utemiljöer på ett **i huvudsak fungerande** sätt. Eleven arbetar på ett säkert sätt.

Eleven hanterar utrustning för skötsel av utemiljöer med **relativt gott** handlag.

Betyget B

Elevens kunskaper bedöms sammantaget vara mellan A och C.

Betyget A

Eleven redogör **utvecklat** för olika utemiljöer och hur de används.

Eleven utför arbetsmoment inom underhåll och skötsel av utemiljöer på ett **fungerande** sätt. Eleven arbetar på ett säkert sätt.

Eleven hanterar utrustning för skötsel av utemiljöer med **gott** handlag.